

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.58.2026

**Pani
Agnieszka Paderewska
Radna Miasta Krakowa**

Odpowiadając na Pani interpelację w sprawie darmowej komunikacji miejskiej w dni o wysokim zanieczyszczeniu powietrza, przekazaną przez Pana Jakuba Koska, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 26 stycznia 2026 r., uprzejmie informuję.

Ad 1.

Gmina Miejska Kraków nie ocenia wpływu wprowadzenia darmowej komunikacji na stan jakości powietrza w Mieście, z uwagi na wielorakość czynników, które mają istotny wpływ na jego jakość w danym dniu - w szczególności zmienne warunki meteorologiczne.

Niemniej jednak Gmina codziennie publikuje pogładowe dane dotyczące jakości powietrza, które są prezentowane poprzez System Informacji Pasażerskiej w pojazdach Komunikacji Miejskiej w Krakowie oraz na ekranach (np. na Rondzie Mogiłskim). Są to uśrednione dane operacyjne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, pobierane z ogólnodostępnej strony <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current>.

Ad 2.

Miasto nie prowadzi wyliczeń w zakresie wzrostu liczby pasażerów komunikacji miejskiej w dni objęte bezpłatnymi przejazdami z uwagi na przekroczone normy pyłów zawieszonych względem pozostałych dni z płatnymi przejazdami.

Aktualna szacunkowa kwota zmniejszonych wpływów do budżetu Miasta Krakowa ze sprzedaży biletów KMK do kasowania podczas wprowadzonego jednego dnia bezpłatnych przejazdów środkami KMK wynosi ok. 600 tys. zł.

Ad 4.

Zasady wprowadzania bezpłatnych przejazdów środkami KMK wynikają z zapisów uchwały nr XXXIV/578/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie *ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie na podstawie dowodu rejestracyjnego samochodu osobowego w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu.*

Zgodnie z treścią ww. aktu prawa miejscowego bezpłatne przejazdy mogą być uruchamiane w poniższych przypadkach:

1 przypadek:

Gdy codzienna prognoza jakości powietrza Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dla następnej doby, dedykowana dla Gminy Miejskiej Kraków, wskazuje na prawdopodobieństwo przekroczenia średnich poziomów stężeń pyłów PM₁₀ w dowolnych dwóch z trzech 8-godzinnych przedziałów doby jednocześnie:

- 1) w przypadku jednego przedziału powyżej 100 µg/m³, na powierzchni Miasta Krakowa równej lub większej od 50%,
 - 2) w przypadku drugiego przedziału powyżej 150 µg/m³, na powierzchni Miasta Krakowa równej lub większej od 50%,
- ustala się, na okres następnej doby, uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

2 przypadek:

Gdy codzienna prognoza jakości powietrza Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dla następnej doby, dedykowana dla Gminy Miejskiej Kraków:

- 1) nie wskaże na prawdopodobieństwo przekroczenia średnich poziomów stężeń pyłów PM₁₀ zgodnie z wytycznymi określonymi w pierwszym przypadku,
 - 2) a średnia pomiarów ze wszystkich stacji pomiarowych łącznie, zlokalizowanych na terenie Krakowa należących do systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, wskaże w następnej dobie przekroczenia pyłu PM₁₀ z godziny 3.00 powyżej 150 µg/m³,
- ustala się, począwszy od uruchomienia pierwszych kursów rannych autobusów lub tramwajów publicznego transportu zbiorowego do godziny 24.00 tego dnia, uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

W związku z powyższym w drugim przypadku decyzja o uruchomieniu darmowej komunikacji zapada często w bardzo krótkim czasie przed rozpoczęciem jej obowiązywania, po uzyskaniu wyników z pomiarów wykonanych o godz. 3:00 rano.

Informacje o wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji miejskiej są każdorazowo publikowane niezwłocznie po otrzymaniu oficjalnego potwierdzenia, na stronach internetowych: krakow.pl, mpk.krakow.pl, w aplikacji mobilnej mKraków, a także w mediach społecznościowych prowadzonych przez Miasto i miejskie jednostki.

Ad 5.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami taryfowymi Komunikacji Miejskiej w Krakowie, tj. uchwałą nr XXI/231/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 lipca 2011 r. w *sprawie ustalenia cen i opłat za usługi przewozowe, uprawnień do przejazdów ulgowych oraz przepisów taryfowych w komunikacji miejskiej realizowanej na obszarze Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, które przystąpiły do porozumienia w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego* (z późn. zm.), nie ma możliwości dokonania zwrotu środków lub przedłużenia ważności biletu okresowego w odniesieniu do przewidzianych w akcie prawa miejscowego, bezpłatnych przejazdów środkami KMK związku z wystąpieniem smogu.

Posiadanie ważnego biletu okresowego KMK nie stanowi podstawy do przedłużenia ważności tego biletu/rekompensaty/zwrotu środków w przypadku, gdy w okresie trwania ważności uruchomiona zostanie usługa bezpłatnej KMK. Pasażer decydując się na zakup biletu

okresowego z góry zna cenę i liczbę dni, w tym konkretny termin obowiązywania biletu oraz akceptuje aktualne zasady zawarte w przepisach taryfowych.

Bezpłatne przejazdy w przypadku wystąpienia smogu stanowią zachętę dla wszystkich korzystających do tej pory z własnego samochodu, aby zmienić prywatny środek transportu na komunikację miejską. Ideą usługi bezpłatnej komunikacji miejskiej w ww. okresie jest ograniczenie szkodliwych emisji pochodzących z transportu.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na funkcjonującą w systemie KMK ofertę biletów okresowych dla osób nieposiadających statusu Karty Krakowskiej, tj. Bilety Metropolitalne. Pasażerowie dysponujący takimi biletami mogą podróżować nie tylko krakowskimi autobusami i tramwajami, ale również:

- pociągami oraz Autobusami Małopolskich Linii Dówozowych Kolei Małopolskich,
- pociągami POLREGIO (z wyłączeniem pociągów komercyjnych),
- pociągami Kolei Śląskich (z wyłączeniem pociągów komercyjnych),
- pojazdami komunikacji gminnych – od 1 sierpnia 2023 r. w ofercie honorowania ww. biletu uczestniczą: Wieliczka, Skawina, Niepołomice, Michałowice, Wielka Wieś, Zielonki.

W związku z powyższym nie ma możliwości wprowadzenia rekompensat w stosunku do biletów Metropolitalnych, które mogą być wykorzystywane również u operatorów kolejowych i w komunikacjach gminnych, które posiadają niezależne regulacje w zakresie uruchamiania bezpłatnych przejazdów.

Jednocześnie nie ma możliwości bezpośredniego porównania osób nabywających bilety krótko i długookresowe przy wykonywaniu podróży środkami KMK. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na zagadnienie pod względem technicznym, gdzie zapisy ww. aktu prawa miejscowego umożliwiają wprowadzenie bezpłatnych przejazdów środkami KMK na okres następnej doby lub od pierwszych kursów rannych. W drugim przypadku decyzja w praktyce podejmowana jest na podstawie rzeczywistych wyników pomiarowych z godziny 3:00 i następnie przekazywana do odpowiednich jednostek (który to proces trwa do ok. godziny 4:00), gdzie niektóre linie komunikacji miejskiej zdążyły już rozpocząć kursowanie lub obowiązywała komunikacja nocna. W związku z powyższym nie ma sposobności weryfikacji, czy pasażerowie nie skorzystali odpłatnie z komunikacji miejskiej przed uruchomieniem bezpłatnych podróży w danym dniu.

W związku z powyższym rozwiązanie polegające na automatycznym przedłużeniu ważności biletu okresowego w związku z bezpłatną KMK nie jest obecnie wdrażane.

Ad 6.

Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie, jako organizator publicznego transportu zbiorowego w Krakowie, dostrzega problem komfortu oczekiwania na przystankach w dniach o bardzo wysokim poziomie zanieczyszczenia powietrza, należy jednak wskazać, że możliwość uruchamiania dodatkowych kursów autobusów w takich dniach jest istotnie ograniczona, zarówno ze względów finansowych i technicznych, jak i organizacyjnych.

Po pierwsze, funkcjonowanie komunikacji miejskiej odbywa się w ramach ściśle określonych środków finansowych oraz dostępnych zasobów taborowych i kadrowych. Stałe utrzymywanie rezerw umożliwiających doraźne, jednorazowe wzmacnianie oferty przewozowej

generowałyby znaczące koszty, które musiałyby być ponoszone niezależnie od tego, jak często występują dni o przekroczonych normach pyłu PM10.

Po drugie, w praktyce nie jest technicznie możliwe wprowadzanie dodatkowych kursów w dni z bardzo wysokim stężeniem pyłów PM10 z uwagi na skrajnie krótki czas pomiędzy uzyskaniem wyników pomiarów, warunkujących m.in. uruchomienie darmowej komunikacji, a rozpoczęciem pierwszych kursów porannych. Okres ten wynosi jedynie kilka godzin i przypada na godziny nocne. W tak krótkim czasie niewykonalne jest zorganizowanie dodatkowych kierowców, przygotowanie pojazdów do wyjazdu przez odpowiednie służby techniczne, a także dokonanie zmian organizacyjnych, gdyż pracownicy ci w tym czasie nie pełnią pracy, lecz odpoczywają zgodnie z przepisami o czasie pracy.

Dodatkowo wprowadzenie wzmocnień wymagałoby każdorazowo opracowania i publikacji zmienionych rozkładów jazdy dla wszystkich linii objętych dodatkowymi kursami, co przy nagłym i krótkoterminowym charakterze takich zdarzeń jest trudne do przeprowadzenia w sposób rzetelny i czytelny dla pasażerów.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Stanisław Kracik
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Signed by / Podpisano przez:

Stanisław Kracik
Gmina Miejska Kraków
- Urząd Miasta Krakowa

Date / Data: 2026-02-05 15:05

Otrzymują:

1. Adresat
2. Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie
3. Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza
4. Wydział Komunikacji Społecznej
5. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A.
6. Biuletyn Informacji Publicznej
7. aa